

Jaarverslag 2010

Inhoudsopgave	pag.
1. Inleiding	3
2. Werkwijze	4
3. Spreekuur	9
4. Taalschool	12
5. Rechthuis	13
6. Noodopvang	14
7. Perspectief	17
8. Belangenbehartiging & beleidsbeïnvloeding	19
9. Vrijwilligers	25
10. Financiën	25
11. Slotwoord	26
12. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers	27
13. Afkortingen	28

1. Inleiding

In 2010 vierde het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt haar eerste lustrum. De start van het ROS, waarbij enkele initiatieven voor ongedocumenteerden in Rotterdam in één stichting werden ondergebracht, werd in 2005 mede dankzij steun van enkele fondsen mogelijk. In Nederland was minister Verdonk verantwoordelijk voor het vreemdelingenbeleid en het maatschappelijk klimaat werd in die jaren getekend door een groeiend verzet tegen haar harde beleid t.a.v. uitgeprocedeerde asielzoekers. In 2007 werd onder deze druk vanuit de samenleving het zgn. generaal pardon ingevoerd. Het ROS sloot een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Rotterdam waardoor het ROS een betaalde opdracht kreeg in het opsporen en registreren van (al lang) uitgeprocedeerde asielzoekers. Het werden twee drukke jaren voor het ROS waarin bijna duizend uitgeprocedeerden zich meldden voor deze pardonregeling, naast nog eens zoveel anderen die er niet voor in aanmerking kwamen.

In 2010 voerde stichting ROS in samenwerking met Vluchtelingenwerk Maasdelta een project voor ex-amv-ers (minderjarige asielzoekers) uit. Dit project is een samenwerking tussen de rijksoverheid en verschillende gemeentes voor de kwetsbare groep jongeren tussen 18 en 25 jaar. Verderop in dit verslag meer hierover.

Migratiedruk naar het vrije en rijke Europa zal ook in de toekomst niet afnemen. Op het moment van schrijven ruziën EU-landen over de oplossing voor de vele vluchtelingen die vanuit Noord-Afrika de boot naar Europa nemen als uitvloeisel van de "Arabische lente".

2010 werd ook gekenmerkt door een regeringwisseling. Het kabinet Rutte heeft een harde migratieparagraaf in haar regeerakkoord opgenomen. Strafbaarstelling van illegaal verblijf is in voorbereiding. Stichting ROS is betrokken bij de coalitie tegen deze strafbaarstelling. Ook daarover later meer.

De sluiting van veel gemeentelijke noodopvangvoorzieningen na afhandeling van de pardonregeling doet vermoeden dat het probleem van illegaal verblijf is opgelost. Niets is minder waar. Mensen zullen situaties van oorlog en armoede blijven ontvluchten. Zij riskeren daarmee veel, getuige de talloze slachtoffers die vallen in de oversteek naar Europa. Ook een eventueel criminaliseren van illegaal verblijf zal dit niet veranderen. Meer en meer uitspraken door het Europese Hof geven onze overheid (die haar ogen wil sluiten voor de rechten van deze mensen) een juridische tik op de vingers. Ook UNHCR kapittelt onze regering regelmatig. Stichting ROS blijft met haar beperkte middelen voor de meest kwetsbaren onder de circa 15.000 ongedocumenteerden in Rotterdam van groot belang, in individuele noodleniging, om op te komen voor hun belangen en om soms ook luis in de pels te zijn van de politiek.

2. Werkwijze van het ROS

In 2010 werkte het ROS in verschillende vormen aan de uitbouw van hulpverlening aan vreemdelingen die uit de aard van hun illegaal verblijf relatief onzichtbaar en onvindbaar willen zijn. Groepen vreemdelingen (zonder verblijfsrecht) die een beroep op het ROS deden zijn:

- asielzoekers die nog wachtten op een beslissing in de pardonregeling
- uitgedoodeerde asielzoekers
- mensen die rechtmatig verblijf hebben op grond van een nog niet afgeronde reguliere procedure, maar geen beroep kunnen doen op voorzieningen
- overige (arbeids)migranten zonder verblijfsvergunning of lopende procedure
- EU-burgers met verblijfsrecht als EU burger maar zonder werkvergunning (Roemenen, Bulgaren)
- mensen die ondersteuning zoeken bij (nadenken over) terugkeer naar het land van herkomst

De manier waarop het ROS opkomt voor de belangen van ongedocumenteerden en hen ondersteuning biedt kent 3 niveaus, die hieronder summier beschreven worden:

1^e lijnswerk

Bieden van hulpverlening aan migranten zonder verblijfspapieren, door middel van:

- acute noodopvang van de meest kwetsbaren en/of tijdelijke bijdragen geven om in de eerste levensbehoeften te voorzien;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij verblijfs-, arbeids-, onderwijs- en gezondheidskwesties;
- advies, ondersteuning en bemiddeling bij doormigratie of terugkeer naar het land van herkomst;
- aanbieden van educatieve activiteiten: taal- en andere cursussen;
- het creëren van een ontmoetingsplek
- empowerment: vermeerdering van kennis van basisrechten en inzicht geven in eigen mogelijkheden.

Via 1^e lijnswerk, direct contact met groepen migranten en asielzoekers zonder verblijfsvergunning, krijgt het ROS een up-to-date beeld van de gevolgen van ontwikkelingen in het vreemdelingenbeleid. Deze informatie en ervaringen bepalen mede wat op andere niveaus zinvolle en wenselijke activiteiten van het ROS zijn.

2^e lijnswerk

Bevorderen dat groepen en organisaties, die met migranten zonder verblijfspapieren in aanraking komen, toegerust zijn om hen waar mogelijk rechtstreeks te ondersteunen door middel van schriftelijk materiaal, helpdeskfunctie, netwerkontwikkeling, scholing en coaching.

3^e lijnswerk

Bevorderen dat de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren bij de beleidsmakers van de stad zodanig onder de aandacht wordt gebracht dat het tot handelen leidt, door middel van: het organiseren van uitwisseling en samenwerking, verrichten van onderzoek, vergroten van het probleembewustzijn bij politieke en publieke instanties en kerken door middel van het organiseren van werkbezoeken en symposia.

Belang van deze werkwijze

De werkwijze, afgeleid van deze drieledige doelstelling, is veelomvattend. Dit temeer daar de problematiek van migranten zonder verblijfspapieren binnen de nationale en internationale maatschappelijke verhoudingen structureel onoplosbaar is. Bij de uitwerking van de doelstellingen laten de initiatiefnemers zich leiden door de volgende overwegingen:

Veranderingen in de doelgroep

Mede door de nieuwe vreemdelingenwet 2001 en de alsmaar restrictievere uitvoeringsmaatregelen van de overheid, is het onderscheid tussen ex-asielzoekers en andere migranten zonder verblijfspapieren nauwelijks nog relevant voor de situatie waarin deze mensen verzeild kunnen raken. Immers, de wettelijke mogelijkheden om met succes voor asielverlening of voor verblijf op humanitaire gronden te pleiten, zijn klein geworden. En in geval van schrijnendheid is de overheid ook niet bepaald ruimhartig gebleken. Bovendien is in de grote steden in toenemende mate sprake van nieuwe groepen migranten zonder verblijfspapieren (of zonder werkpapieren: Roemenen/Bulgaren), zoals slachtoffers van vrouwenhandel en slachtoffers van ronselpraktijken van louche werkgevers. Het ROS heeft daarom gekozen om de doelgroep te verruimen tot alle migranten zonder verblijfspapieren en van mens tot mens na te gaan wat de specifieke achtergronden en problemen zijn, om van daaruit te zoeken naar passende oplossingen.

Grenzen aan de hulpverlening

Door het restrictieve toelatingsbeleid valt er voor de meeste migranten zonder verblijfspapieren niet veel meer te doen dan het verzachten van acute noodsituaties (zoals geen geld voor eten, geen dak boven het hoofd of beperkte toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs en rechtssysteem). Een hulpverlening die vanwege beperkte personele inzet en financiën altijd begrensd zal zijn.

Advies en ondersteuning via bestaande organisaties

Gaat het om toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs (binnen de leerplicht) en het rechtssysteem,

dan vallen de grenzen aan de hulpverlening in feite weg. Dit zijn immers zaken die behoren tot de basisrechten van ieder mens. Probleem hierbij is: hoe bereik je iedereen uit de doelgroep of hoe bereiken migranten zonder verblijfspapieren de hulpverlening die je wilt bieden? Het ROS wil voorkomen dat zij als afvoerputje wordt gebruikt door instellingen die geconfronteerd worden met vragen en problemen van mensen zonder papieren. Het ROS geeft deze instellingen zoveel mogelijk advies en informatie. Hierdoor leert de instelling zelf het probleem hanteren en wordt de dienstverlening aan de doelgroep verbreed. Zo ontstaat een bredere participatie en solidariteit in geval van knelsituaties.

Ethische Code

Werken met en voor ongedocumenteerden (illegalen) is in Nederland niet illegaal mits dit gebeurt uit humanitair oogpunt. Desalniettemin kunnen er situaties ontstaan die politiek, maatschappelijk én juridisch gevoelig liggen. Voor het ROS en haar medewerkers is de norm in doen en laten neergelegd in een alom geaccepteerde gedragscode uit 2002 zoals opgesteld is door de Europese koepelorganisatie PICUM. Deze gedragscode (Ethical Guidelines) is te lezen op de website van PICUM, www.picum.org.

Website

Het ROS heeft een eigen website www.stichtingros.nl waarop steeds actuele informatie en downloadformulieren en brochures staan die door vreemdelingen of hun contacten gebruikt kunnen worden voor o.a. aanvragen verblijfsvergunning, huisartsenbezoeken, terugkeermogelijkheden, pardonregeling, wake bij het Uitzetcentrum

Zestienhoven en het nieuwe project Perspectief voor (ex) AMA's.

3. Spreekuur

De achtergrond van de hulpvragers is divers. Sommigen hebben nooit asiel gevraagd (arbeidsmigranten, illegale gezinshereniging, overige volgmigratie), anderen zijn pas na 2001 naar Nederland gekomen en vielen daarom niet onder de pardonregeling. De aard van de hulpvraag en wat het ROS in elk individueel geval kan bieden loopt sterk uiteen. Een aantal categorieën is aan te geven.

- Vragen om financiële steun en noodopvang. Veelal zijn dit de schrijnendste gevallen. Onder hen zijn er die met hun bagage direct vanuit een asielzoekerscentrum waaruit ze verwijderd zijn langs komen in de hoop diezelfde nacht opvang te krijgen via het ROS. Meestal bieden we dit niet, of kunnen het niet bieden omdat de capaciteit van de noodopvang beperkt is. Wel zijn in 2010 de contacten met fondsen en de gemeente hierover geïntensiveerd, wat tot resultaten heeft geleid, waarover verder in dit verslag gerapporteerd wordt.
- Vragen om bemiddeling bij gezondheidsklachten, toegang tot medische zorgverleners en rekeningen van medische kosten. Dankzij de CVZ-regeling (College voor Zorgverzekeringen) kunnen we met relatief weinig middelen en inzet deze groep verder helpen.
- Vragen in verband met studie, toegang tot scholen en kosten van studie. Bij deze vragen kan het ROS vaak eenvoudig bemiddelen en met onderwijsinstellingen regelingen treffen t.b.v.

betrokkenen. Ook wordt er voor allerlei onderwijskosten gebruik gemaakt van regelingen van stichting Leergeld.

- Vragen inzake verblijfsrechtelijke procedures, contacten met rechtshulpverleners, herhaalde asielaanvragen, legeskosten om reguliere verblijfsprocedures te kunnen starten. Bij dit soort vragen tracht het ROS aan betrokkenen een duidelijk beeld te geven over (de vaak geringe) kansen en (lange) proceduretijden, voorwaarden te verduidelijken en zo nodig contact te leggen met aanmeldcentra, vreemdelingendiensten, het COA, advocaten, etc. Bijdragen in (leges)kosten worden in uitzonderlijke gevallen (slechts wanneer er een duidelijk perspectief bestaat) gegeven. Veel gesprekken in dit kader zijn te benoemen als slecht-nieuws-gesprekken waarin cliënten duidelijk gemaakt wordt dat zij geen kans hebben op legaal verblijf en een pijnlijke keuze moeten maken tussen terugkeer naar land van herkomst of zonder enig recht op voorzieningen trachten zelfstandig te overleven in de illegaliteit.
- Vragen die betrekking hebben op leefgeldregelingen en/of uitkeringen waarmee problemen ontstaan zijn. Omdat het ROS ook een uitgiftepunt is van voedselpakketten van de Voedselbank hebben we de mogelijkheid om voor sommige cliënten een wekelijks voedselpakket aan te vragen. Voor een aantal vreemdelingen met kinderen die rechtmatig verblijven bestaat sinds het najaar van 2006 de mogelijkheid bijstand t.b.v. hun kinderen aan te vragen. Enkelen hebben via het ROS een bijstandsuitkering gekregen.
- Vragen om steun bij of advies over terugkeermogelijkheden naar landen van herkomst. Deze verzoeken zijn uitzonderlijk.

- Vragen van particulieren die zelf noodopvang bieden aan illegale vreemdelingen en soms advies willen in procedureaangelegenheden.
- Een aantal mensen kwam op het spreekuur omdat familieleden of kennissen vanwege illegaal verblijf opgepakt waren en in vreemdelingenbewaring genomen. In deze gevallen geeft het ROS advies over juridische mogelijkheden en het ROS houdt enige registratie bij van de handelwijze van IND en Vreemdelingenpolitie.
- Voor velen die geen vast adres hadden waren we in 2010 postadres.

Enkele praktijkcasussen:

- getraumatiseerde jongeman uit Burundi, psychotisch en depressief. We konden hem helpen aan medische zorg en een tijdelijk bed in de nachtopvang.
- 16 jarige jongen uit Guinee, durfde zich niet te melden in asielcentrum uit angst voor uitzetting. Slaapt in de nachtopvang tot er een betere oplossing is.
- Somalische moeder en dochter, niet uitzetbaar. Werden in 2010 ondersteund met leefgeld. Er is overleg met de gemeente om hulp voor hen.
- zieke Ethiopische vrouw die dakloos werd. Is door bemiddeling van stichting ROS opgevangen door de gemeente tot er een oplossing is.
- Nigeriaanse moeder met 2 jonge kinderen. Worden geholpen bij terugkeer naar Italië waar moeder een verblijfsvergunning heeft.
- Azerbeidjaanse/Armeens echtpaar met kind. Werden gesteund bij hun overleggen met de Dienst Terugkeer en Vertrek en tijdens vreemdelingenbewaring van de man.

Dit zijn enkele voorbeelden van de vele die aan ons voorbijtrekken tijdens onze spreekuren.

Urenoverzicht Spreekuur	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS-Medewerkers	8	400
Vrijwilligers/Stagiaires	12	600
Totaal	16	1000

4. Taalschool

Voor veel vreemdelingen zonder verblijfsvergunning, al dan niet in een verblijfsrechtelijke procedure, is het leren van de Nederlandse taal een nuttige bezigheid. Het geeft hen enige dagvulling en velen blijven hoe dan ook in Nederland wonen. Via de taalschool in het Rechthuis kunnen ze 4 dagdelen per week op verschillende niveaus gratis taallessen krijgen. Vijf vrijwilligers hebben in 2010 met veel enthousiasme de taallessen verzorgd in 't Rechthuis.

De bezetting van de taalschool is goed. Per dagdeel komen regelmatig meer dan 20 deelnemers. Sommigen van hen zijn vaste klant, anderen komen periodes dat ze kunnen, maar haken weer af als ze geen reisgeld hebben of (zwart) werk kunnen doen. Door de informele werkwijze en de laagdrempeligheid heeft de taalschool ook de functie van een ontmoetingsplaats.

Urenoverzicht Taalschool	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS- medewerkers	0,5	20
Vrijwilligers	22	1000
Totaal	22,5	1020

5. Rechthuis

Het ROS is gevestigd in het Rechthuis, het vroegere katholieke kerkje van Katendrecht dat door de eigenaar, de priesters van het Heilig Hart, gratis beschikbaar gesteld is voor activiteiten ten behoeve van vreemdelingen. Het ROS exploiteert het Rechthuis ook voor anderen. Een aantal kerkelijke groepen kan tegen geringe vergoeding aan het ROS gebruik maken van de ruimte voor liturgische activiteiten.

- Twee Kongolese migrantengemeenten gebruiken de ruimte op zondag voor liturgische vieringen en op dinsdag voor Bijbelstudie.
- De hervormde Maranatha gemeente gebruikt de kerkzaal voor kerkdiensten en maaltijden.
- De basisgroep Oase gebruikt de ruimte voor de maandelijkse sabbatviering met maaltijd en Bijbelvieringen.

Het Rechthuis is een van de vele kerkelijke uitgiftepunten voor de voedselbank. Een vrijwilliger van het ROS zorgt wekelijks voor de verdeling van een veertigtal voedselkratten onder vreemdelingen en wijkbewoners.

Urenoverzicht Rechthuis	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS- medewerkers	0,4	20
Vrijwilligers	5	250
Totaal	5,5	270

6. Noodopvang Plexat

De noodopvang van het ROS "Plexat" bestaat nu 10 jaar. De achterliggende jaren heeft Plexat aan ruim 200 personen korte (enkele weken) of lange (jaren) tijd noodopvang geboden. Ook in 2010 woonden er gezinnen en alleenstaanden van verschillende afkomst en met uiteenlopend perspectief.

De noodopvang vroeg in 2010 extra tijd van de vaste werkers door grotere in- en uitstroom, en heftige problematiek die niet altijd eenvoudig aan vrijwilligers was over te laten.

Bij het schrijven van dit verslag in mei 2011 kunnen we terugzien op een zeer geslaagd 10-jarig jubileum van Plexat. Bisschop van Luyn nam als eerste het mooie boekje "Voor Anker" in ontvangst, met verhalen over en door bewoners en oud-bewoners. De feestelijke bijeenkomst werd door ongeveer 50 mensen bijgewoond. Zij genoten van een heerlijke barbecue die verzorgd werd door oud-bewoners van Plexat.

De bundel "Voor Anker" is tegen kostprijs (€ 10,-) te verkrijgen bij het ROS.

Overzicht van bewoners in Plexat in 2010:

Salah, een syrisch-koerdisch gezin met 3 kinderen kreeg eind 2009 alsnog een verblijfsvergunning asiel nadat eerder hun pardonvergunning was afgewezen. Zij konden in de zomer van 2010 verhuizen naar een huurwoning. Het gaat goed met dit gezin!

Hope: Oeganda, slachtoffer van vrouwenhandel. Heeft in 2010 een verblijfsvergunning gekregen in de B9-regeling. Ze is inmiddels verhuisd naar een reguliere woning, het gaat nu goed met haar.

Mamy: Congolese jonge vrouw, ex-minderjarige asielzoeker met ernstig psychotrauma. Er loopt een medische procedure voor haar.

Mamy 2: Congolese, slachtoffer van vrouwenhandel. Heeft inmiddels ook een verblijfsvergunning in de B9-regeling. Er wordt gezocht naar reguliere huisvesting.

Amissi: Burundi. HIV-positieve man die dakloos was geworden na intrekken van z'n verblijfsvergunning (gewijzigd beleid t.a.v. Burundi) Hij kon na enkele maanden uitgeplaatst worden naar de noodopvang van Humanitas. Er loopt een medische procedure voor hem

Oro, man uit Darfur, Soedan. Zat 15 maanden in vreemdelingendetentie op Schiphol. Werd op straat gezet in psychotische toestand. We konden hem helpen met medische hulp. Heeft lang in Plexat gewoond maar op een gegeven moment escaleerde het tijdens een psychotische episode. Hij werd naar het crisiscentrum gebracht en vandaar kwam hij in het daklozencircuit terecht. We proberen vanuit ons spreekuur zijn situatie te verbeteren, ondersteunen hem met leefgeld en

hebben advocatuur ingeschakeld om betere voorzieningen voor hem af te dwingen in het kader van de gemeentelijke zorgplicht.

Ashkan is een jonge Iraanse man met Nederlands paspoort. Een paar jaar geleden is hij met zijn ouders terug gekeerd naar Iran en nu weer in Nederland. Heeft Plexat met onbekende bestemming verlaten.

Daniel, 16-jarige jongen uit Liberia, sinds zijn 6^e in Nederland. Zwierf sinds zijn illegale moeder hem op 15-jarige leeftijd had verlaten. Kon na een half jaar opvang uitgeplaatst worden naar begeleide kamertraining.

Rahma: Burundese jonge vrouw met medische problematiek. Na 4 maanden vreemdelingendetentie op straat gezet, niet uitzetbaar. We hebben nog geen oplossing voor haar vervolgd. Wel is ze aangemeld bij de gemeente in het kader van de zorgplicht.

Achmed: Soedan. Niet uitzetbare man met psychotrauma. Al 10 jaar in Nederland. Is aangemeld voor de Bed/Bad/Brood-regeling van de gemeente Rotterdam

Jose: Burundi. Niet uitzetbare man met TBC en psychotrauma. Hij werd na een langdurige ziekenhuisopname via een lobby uitgeplaatst naar een revalidatieafdeling van het Leger des Heils.

Ermione: Benin. Terugkeer is in bespreking, ze heeft geen kans op een verblijfsvergunning. Ook zoeken we contact met kerken (zowel hier als in land van herkomst) voor verdere ondersteuning. Ze is terecht bang voor terugkeer gezien haar asiolverhaal. Helaas leidde dit verhaal niet tot een verblijfsvergunning.

Mohamed: vader, moeder + kind van 9 uit Azerbeidjaan

Urenoverzicht Noodopvang	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS- medewerkers	8	400
Vrijwilligers	10	500
Totaal	18	900

Voedselbank:

We bleven uitgiftepunt voor de voedselbank, gemiddeld werden er op vrijdag 40 voedselpakketten uitgereikt.

7. Perspectief:

Eind 2009 werden we samenwerkingspartner met Vluchtelingenwerk Maasdelta in het project Perspectief Rotterdam. Het doel van dit door rijk en gemeente gefinancierde project is om de grote groep ex-amv-ers in de regio Rotterdam (en ook in 19 andere steden) perspectief te bieden en een ontmoetingsplek/huiskamer. Voorkomen van afglijden in drugs of criminaliteit, empowerment, geven van begeleiding op psychosociaal vlak, onderzoeken van mogelijkheid tot verblijfsvergunningen en bij geen mogelijkheid tot VTV ondersteunen bij vrijwillige terugkeer. Jongeren worden lang niet altijd uitgezet naar hun land, maar leven vanaf hun 18^e jaar wel zonder voorzieningen. We mochten 50 jongeren toelaten tot dit project. Daarmee werden ze opgenomen in een leefgeldregeling en begeleidingstraject.

Bij het schrijven van dit rapport loopt het project ten einde (1,5 jaar). We hebben veel kunnen doen:

- Voor 5 mensen heeft het een verblijfsvergunning opgeleverd.
- 1 is met ondersteuning teruggekeerd naar het land van herkomst, we hebben nog contact met hem en het gaat goed.
- Een aantal anderen is bezig met terugkeer, maar het lukt nog niet om terugkeerdocumenten te vinden. Daartoe zijn verzoeken gedaan bij de autoriteiten van de betreffende landen. Soms lukt dit niet of duurt het lang voor er antwoord komt op het verzoek.
- Een moeder met 3 kinderen konden we weer in de opvang krijgen via een nieuwe (kansrijke) asielaanvraag.
- Een zwangere jongedame kreeg ook weer asielopvang.
- Een aantal anderen heeft nog een procedure voor verblijf lopen (niet uitzetbaar, verblijf bij kind met Ned.paspoort e.d.).
- Een paar jonge vrouwen werden uit de gelegenhedsprostitutie gehaald.

Naast de meetbare resultaten is er veel niet meetbaars gebeurd. Mensen die soms ver weggezakt waren in depressie en apathie kregen weer wat meer power, er ontstonden onderlinge vriendschappen, er werden jongeren gekoppeld aan maatjes, er was toeleiding naar medische zorg, er werd aan deskundigheidsbevordering gedaan, lessen over de Nederlandse samenleving, basisrechten voor ongedocumenteerden, en andere cursussen. Er was samenwerking met andere organisaties als Maatwerk bij Terugkeer en Beyond Borders in Utrecht.

Urenoverzicht Perspectief	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS- medewerkers	18	900
Vrijwilligers	18	900
Totaal	36	1800

8. Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding

Naast directe 1^e lijns hulpverlening aan vreemdelingen via spreekuren, noodopvang, taalschool, etc. stelt het ROS zich ook ten doel ten behoeve van ongedocumenteerden aan belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding te werken. In 2010 zijn in dit verband de volgende activiteiten ondernomen die een invulling willen zijn van hetgeen in hoofdstuk 2 beschreven is onder 2^e en 3^e lijns-werk.

RIO: Rotterdams Illegalen Overleg

Op initiatief van stichting ROS samen met KSA en Pauluskerk werd begin 2008 het eerste Rotterdams Illegalen Overleg gehouden. Er zijn deelnemers bij betrokken uit o.a. maatschappelijke opvang, Humanitas, IOM, maatschappelijk werk, gezondheidszorg, advocatuur, onderwijs, kerken, oude wijkenpastoraat en diaconieën. We zijn in 2010 4 x bij elkaar geweest. Daarbij kwamen thema's aan de orde als ontwikkeling in kinderrechten n.a.v. gewonnen zaken bij het Europese Hof, EU-burgers zonder voorzieningen, lobby voor gemeentelijke hulp (bed/bad/brood), mensenhandel. En enkele nieuw bij het RIO aangesloten organisaties presenteerden zich. Doelstelling is kennisverbreding bij organisaties die met de problematiek van mensen zonder papieren te maken

hebben. Tevens netwerkontwikkeling en een poging tot meer handelingsmogelijkheden in de 1^e, 2^e en 3^e lijn.

Belangrijkste feit in het RIO in 2010/begin 2011 was dat onder invloed van een uit het RIO voortgekomen overleg met de gemeente er een officiële bed/bad/brood regeling is gekomen voor zieke, niet uitzetbaar gebleken illegalen. Wethouder Jantine Kriens kwam naar ons overleg om de regeling uit te leggen. Ze was onder de indruk van de vergadering en het aantal betrokken instellingen. Het is een platform waar steeds meer rekening mee gehouden wordt.

PMZV en BMO:

Onze deelname aan deze landelijke fora moesten we het afgelopen jaar terugschroeven i.v.m. tijdgebrek. We bleven wel op de hoogte van de stukken en thematiek en hadden contact, telefonisch en via email.

Coalitie strafbaarstelling illegaal verblijf:

Daar staat tegenover dat we wel actief betrokken zijn bij de coalitie strafbaarstelling illegaal verblijf. Deze landelijke coalitie ging november 2010 goed van start. Inmiddels is er een website (geenstafbaarstelling.nl) en is de lobby richting overheid in volle gang. Onze voornaamste bijdrage is het mede-organiseren van een landelijke conferentie met internationale sprekers op 27 mei 2011 over deze thematiek van strafbaarstelling. We kregen ruimte aangeboden voor deze conferentie door de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Gerechtelijke procedures

In samenwerking met een betrokken advocatenbureau (Fischer Advocaten) is door ons een aantal rechtszaken aangespannen in het kader van opvang en bijzondere bijstand. Deze zaken gaan over recht op opvang en

bijstand voor oude of zieke illegalen die niet uitzetbaar zijn gebleken. Door o.a. onze samenwerking met en de deskundige inzet en betrokkenheid van Fischer Advocaten is er nu sprake van rechtsontwikkeling, vooral voor kinderen van illegalen, vanuit Europese regelgeving (Internationaal Verdrag Rechten van het Kind, Europees Sociaal Handvest) die in de rechtspraak boven nationaal recht gaat. Ook zijn er ontwikkelingen geweest in bijstandstoekenning voor oudere illegalen met medische problematiek. Met deze jurisprudentie kunnen we weer anderen helpen.

Verder zijn onze contacten met verschillende advocaten in Rotterdam geïntensiveerd via het RIO-overleg. Zo kunnen we altijd aankloppen bij het Advokaten Kollektief Rotterdam op het gebied van vreemdelingenrecht. En we werken nauwer samen met Plaisier Advocaten.

GGD-Illegalenplatform

Het ROS neemt deel aan het door de GGD geïnitieerde platform gezondheidszorg voor illegalen waarin problemen inzake de medische zorg aan onverzekerde vreemdelingen zonder verblijfsvergunning in Rotterdam besproken worden. Het ROS kaart in dit overleg tevens de problematiek aan van de dakloze illegalen die dringend opvang nodig hebben op grond van medische/psychiatrische problematiek. In enkele gevallen leidt dit tot toelating tot de nachtopvang. Het ROS is in dit overleg een van de weinige belangenbehartigers van deze groep te midden van de medische zorgaanbieders die hierin ook participeren vanwege de financiële consequenties van hun hulp aan onverzekerden.

FBNR:

Voor individuele noden van cliënten konden we af en toe terecht bij het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam.

Casuïstiekoverleg:

Naar aanleiding van het RIO-overleg hebben we maandelijks overleg met de beleidsadviseur van burgemeester Aboutaleb over schrijnende situaties. Via de spreekuren van de Pauluskerk, straatdokter en stichting ROS komen we met deze mensen in contact. In dit overleg worden mensen/gezinnen besproken die het niet redden in de illegaliteit en vaak ook niet terug (kunnen) keren. Het is een vertrouwelijk overleg waarbij de gemeente haar zorgplicht voor de doelgroep verder invulling probeert te geven. Soms leidt dit tot noodopvang, soms tot bemiddeling bij fondsen. Tevens geeft het de gemeente een concreter beeld van wat er speelt in de stad op dit gebied. Dit kan leiden tot een gemeentelobby bij de landelijke overheid inzake vreemdelingen-en asielbeleid.

Voorlichting overig/studenten

We kregen bezoek van vele groepen en instanties om hen te informeren over onze activiteiten of om hen te helpen bij onderzoek of studie. Een greep hieruit:

- Dokters van de Wereld kwam langs voor een voorlichtingsbijeenkomst aan de jongeren van Perspectief over toegang tot de zorg. Ze komen ons ook helpen bij het maken van een goede sociale kaart
- Uit België kwamen net als in 2009 studenten van een sociale academie voor informatie.

- We hielpen bij het zoeken van cliënten voor een EUR Postmasteronderzoek naar migratiepatronen van o.a. Marokkanen.
- Via de RK Universiteit van Olomouc in Tsjechië kreeg het ROS in het voorjaar van 2010 voor de 5^e keer een Tsjechische studente die enkele maanden stage liep om kennis te kunnen maken met het Nederlandse asiel- en vreemdelingenbeleid.
- Voorlichting werd net als in 2009 gegeven aan een groep internationale studenten van de International School for Social Studies in Den Haag.
- Studenten en leerlingen van verschillende andere scholen en opleidingen kwamen op bezoek of namen deel aan ROS-activiteiten in het kader van een betoog, een scriptie of een maatschappelijke stage.
- Raadsleden van de nieuwe gemeenteraad werden op driemaster de Westerschelde tijdens een door stichting Mara georganiseerde boottrip geïnformeerd over ons werk.
- Een groep sociaal verpleegkundigen van GGD kwam op bezoek voor informatie
- Studenten van de universiteit voor Humanistiek te Utrecht kregen informatie over het ROS werk
- Jongeren van "jongeren en missie" bezochten ons.
- Verschillende diaconieën kwamen praten

- Er was voorlichting aan de Perspectief groep over terugkeer en ondernemerschap door Maatwerk bij Terugkeer en Beyond Borders.
- We werden uitgenodigd voor het geven van voorlichting aan o.a. intake team van het CVD, het intake team van de vrouwenopvang Arosa, een groep van 120 studenten Maatschappelijk Werk van de Hogeschool Rotterdam
- Kinderen van een vmbo kwamen langs voor maatschappelijke stage.
- We namen deel aan verschillende landelijke conferenties en symposia.
- Taize: 20 jongeren sliepen in het Rechthuis in het kader van de grote jongerenontmoeting Taize aan de Maas.
- Het ROS verstreekte informatie aan MigrEurop over vreemdelingenbewaring en het Nederlandse uitzettingsbeleid. Deze informatie werd verwerkt in een publicatie "Atlas des migrants en Europe".
- Media: het ROS kreeg media-aandacht via NRC en radio en TV-rijnmond.

Urenoverzicht Belangenbehartiging lobby/beleid	Uren per week in 2010	Op jaarbasis
ROS-medewerkers	7,5	380
Vrijwilligers	2	100
Totaal	9,5	480

9. Vrijwilligers/stagiaires:

We raakten vrijwilligers kwijt door het krijgen van een betaalde baan en er kwamen anderen voor in de plaats. We hebben een paar kortdurende stages gehad, en 2 langer durende, die ook in 2011 doorlopen.

De grote complexiteit van het werk met ongedocumenteerden en de emotionele druk die erop rust (we zijn immers beperkt in onze mogelijkheden en moeten vaak slecht nieuws brengen aan onze cliënten) maakt dat we voorzichtig zijn met het aannemen van stagiaires. Wel krijgen veel jonge mensen bij ons de gelegenheid te snuffelen aan dit vraagstuk. Dan valt op hoe het mensen raakt, en hoe onbekend men is met de problematiek.

We hebben vaste vrijwilligers bij de taalschool, het spreekuur, de voedselbank en onderhoud en beheer van het pand. Ook zijn er enkele vrijwilligers als "maatje" gekoppeld aan cliënten. Allen dragen zij erg bij aan de zeer noodzakelijke versterking van onze stichting.

10. Financiën

Stichting ROS kon haar werk in 2010 nog doen met reserves uit 2009 en met de gemeentelijke bijdrage aan het Perspectief project. In de loop van het jaar slonken de financiële middelen. Er zal een flinke slag gemaakt moeten gaan worden in 2011 om het ROS ook na 2011 in bedrijf te kunnen houden.

-Voor individuele noden konden we een beroep doen op enkele Rotterdamse fondsen (FBNR, Vincentius).

-Ook konden we net als voorgaande jaren het pand aan de Rechthuislaan "om niet" gebruiken via de

Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus (SCJ).

- KSA stelde het gehele jaar 2010 gratis een kantoorplaats ter beschikking.

Een apart financieel jaarverslag wordt naar fondsen en donateurs verstuurd en is voor belanghebbenden opvraagbaar bij Stichting ROS.

11. Slotwoord

2010 is voor het ROS een druk en goed jaar geweest. Het jongerenproject Perspectief gaf extra werk en bekendheid. We zijn in Rotterdam het eerste aanspreekpunt voor de doelgroep en voor hulpverleners/organisaties. We merken hoe hard deze stichting nodig is, hoeveel onbekendheid er nog steeds is met de thematiek van (illegale)migratie en asielvraagstukken. We bewegen ons op het snijvlak van lokale en landelijke politiek en internationale migratiebewegingen, waarbij de strijd voor mensenrechten belangrijk is en doorgaat. Doordat we het hele veld bestrijken, van cliëntenzorg en deskundigheidsbevordering naar politieke lobby kunnen we veel betekenen met weinig (personele en financiële) middelen.

2011 staat bij het schrijven van dit verslag al meer en meer in het teken van lobby en overdragen van onze kennis. Daarover rapporteren we bij ons volgende jaaroverzicht.

12. Bestuur, medewerkers en vrijwilligers

Medewerkers van het ROS:

Mw. Inge Hutten

Dhr. Connie van den Broek

Dhr. Theo Miltenburg

Vrijwilligers/stagiaires van Plexat:

Mw. Truida van Rij

Dhr. Salah Dahly

Mw. Elizabeth Tode

Mw. Grace Marmann

Mw. Martine Timmermans (tot aug.2010)

Vrijwilligers van de Taalschool:

Dhr. Leo van Lanen sj.

Mw. Adinda van Hemert-Stam

Mw. Riekje ten Have

Dhr. Jeroen de Loor

Mw. Hanneke de Deugd

Bestuursleden van het ROS:

Drs. Hanny de Kruijf – voorzitter

Dhr. Ko Koppelaar

Mw. Bea Kruse - secretaris

Drs. Gerda Rodenburg

Dhr. Leo van Lanen

Drs. Eric Sterk – penningmeester

13. Afkortingen

ROS: Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt
KSA: Kerkelijke Sociale Arbeid
Plexat: Noodopvang van de parochie H. Drieëenheid
PICUM: Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants te Brussel
IND: Immigratie- en Naturalisatie Dienst
GGD: Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
LOS: Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt
PMZV: Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning
BMO: Breed Medisch Overleg
RIO: Rotterdams Illegalen Overleg
DvdW: Dokters van de Wereld
CVZ: College voor Zorgverzekeringen
GGZ: Geestelijke Gezondheidszorg
CVD: Centrum voor Dienstverlening
UNHCR: vluchtelingenorganisatie van de VN